

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az új elnök.

A tegnapi napon megkezdett városi közgyűlésen a maga hamisítatlan tisztségében tündöklött az a régen óhajtott és várvárt új szellem, amely városunk politikai életét van hivatva átlengetni és más, tisztultabb mederbe terelni.

Minden oldalon pártkülönbség nélkül szívesen fogadott és örömmel üdvözölt városi politikával kezdte meg működését új főispánunk: bizáki Puky Gyula. És amit energikusan kifejtett, annak urává is akar lenni. Ezt mutatta meg a város tegnap kezdődő közgyűlésén is hisszük, hogy főispánunk magyar városunk, az alföld metropolisza: Debreczen javára ezt fogja követni a jövőben is. Az első közgyűlés tehát, a melyen az új főispán elnökölt, a pártatlan, alkotmányos szellem tükrözte. A városatyákat minden oldalon lelkesedés szállta meg. Odaadással, szívük szerint szóltak a felvetett kérdésekhez. Érveik hal-

mazával szíves örömmel hozakodtak elő, mert hiszen az érveknek és nem a pártoknak kell győzelmet aratni, amikor a mi szép városunk és minden polgára jólétéről, boldogulásáról van szó.

És mit hallottunk a szónokok ajkairól? Pártkülönbség nélkül az elismerés szavait az elnök főispán programja és első elnöklése felől. A vihar, mely a vastag falak közt oly sokszor, néha véstjóslóan zugott fel, szépen elcsendesült. Nyugalom és lelkesedés Debreczen minden jó ügyének diadaláért. Ennek a hajnalhasadása ez a közgyűlés, amely már is hathatósan jellemzi az utóbbi időben sűrűn felhangzott békeséges városi politikát és amely méltán töltheti el jó reményekkel a város minden fiát a jövő iránt.

Egyesült erővel szállnak sikra a városatyák, amikor arról lesz szó, hogy Debreczen minden jó ügyét sikerre segítsék. Ebben az egyesülésben lesz igazi az erő. Ez az egyesülés rombolja le a múlt hibáit és teremti meg Deb-

reczen polgárai javára a szebb és jobb napokat.

Ugy legyen!

A városi közgyűlés

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 30.

Puky Gyula főispán kevéssel 9 óra után nyitotta meg a közgyűlést üdvözölve a tagokat.

Napirend előtt Kolu János dr. szóval fel B-jelenti a közgyűlésnek, hogy a mult-kori gyűlés megbízásából gróf Degentfeld József volt főispánnak, a vezetése alatt levő bizottság átadta a bucsuzó joggyökönyv kivonatát, amelyet Degentfeld József köszönettel fogadott.

Csóka Sámuel jegyző felolvassa ezután a polgármester rendes havi jelentését, melyben ismerteti Debreczen város m. évi nov. és decz. havi állapotát. Tudomásul veszik.

A miniszter és a pótdadó.

Vecsey Imre t. b. főjegyző olvassa fel ezután a belügyminiszter leiratát, mely a felterjesztett 1902-ik évi költségvetéssel foglalkozik. Az előirányzatot jóváhagyhatja a miniszter, de hosszabb és beható bírálatot me lékel, de nem hagyja jóvá azt, hogy a 77 000 koronára menő tavalyi pótdadó hátrány-beveteli alapul szolgáljon, hanem kívánja, hogy az újabb községi pótdadó kiveésével fedeztessék. Együttal Roncsik Lajos főszámvevő erre vonatkozó jelentését is felolvassák. A főszámvevő — a házipénztár fiuzetési zavarainak elkerülése végett — azt

Dalolunk.

Dalolva járok reggeltől napestig,
 A szívemet boldogság járja át;
 Álmaimat rózsaszínre festik
 Az átvirrasztott édes éjszakák.
 Mesolygó két szemét ha rám szögezte,
 Az igazi, a szép poéta-lány:
 Ugy érzem hogy százszor üdvözölve,
 Lépek át az élet hajnalán.

Elöttem áll; a hajam simogatja,
 A kacsója színt megveszket bile;
 A lelkemet az Istenhez ragadja
 A külvilág fenkölt ihlete.
 Ajakáról búvós szót illan,
 A lelkemben rezeg ezernyi hur,
 A kétt szempár egyzere összevillan:
 „A toll, a toll”, s egy kéz utána nyul.

Köröttünk színes ötletek csapongnak,
 A lelkünket a mámor öleli;
 Szívünk virága lágyon rimbe olvad,
 S a toll immár c-ókorba kötheti.
 Lágyon olvad eg be mind a hány sor.
 A szó, a rim, a betű minduhány;
 Kettőn irtuk hujnal hasadáskor:
 En, meg a csodás poéta-lány.

A lelke akkor éjjel itt járt nálam,
 És kettőn irtuk ezt a verset itt;
 A rimeket én magam fabrikáltam
 De költészetet ő adott nekik.

Szebenyei József.

Király meg a szegény asszony.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény asszony, akinek az ura meghalt és nagy nyomorúságban hagyta a családját. A szegény asszonynak hat gyermeket kellett eltartani keserves keresetéből. Éjjel-nappal mosott, hogy legalább egy darabka ken ér jusson mindenkinek. Hát úgy történt, hogy ez a szegény asszony egyszer, a mikor tiszta ruhát vitt haza, utköben nagyon elfáradt, meg is szomjazott. Oda ment a falu kutjához, letette a nehéz kosarat és jót ivott a tiszta vízből. Egyszer csak oda megy hozzá egy aranyos ruhába öltözött öreg katonatiszt és megszólítja a szegény asszonyt:

— Jól esik a víz, anyóka:
 — Hogyne esnék jól, a mikor olyan

friss és olyan tiszta, mint az arany. Megihatja a király is ...

— No akkor én is megkóstolom...

A szegény asszony szíves készséggel húzott a kutból vizet és megkínálta a katonatisztet,

— Ez csakugyan jó volt.

Ekkor egy másik katonatiszt jött oda, tisztelgett az elsőnek és olyan nyelven kezdtek beszélni, a mit a szegény asszony nem értett. Gondolta magában, nincs is már neki itt mit keresni. Fölállt és tovább akart menni. Csakhogy a kosár nagyon nehéz volt, nem tudta a hátára emelni. Hát ekkor odament hozzá az aranyos ruhás katonatiszt és hátára segítette a kosarat.

Szegény mosóné megköszönte a szíveséget és tovább akart menni, mert a ruhára vártak és a garasra nagy szükség volt a kis konyhában. De a barátságos katonatiszt beszélgetést kezdett vele. Megkérdezte tőle, hogy él-e a férje? vannak-e gyermekei? és miből él? A szegény asszony elmondta, hogy már régen özvegy és hogy hat gyermekét mosással tartja fenn.

— Van-e valami vagyona? — kérdezte tovább a katonatiszt.

véleményezi, hogy az 1903-iki költségvetésnél az állami adót 20 százalékos levonással vételessék a pótdadó alapjául, hogy a város költségvetése reális alapokon nyugodjék.

A városi tanács ajánlja, hogy az 1902. évre a pótdadó 43,5 százalék legyen. (Zaj. mozgás.) Határozati javaslatként azt terjeszti elő a tanács, hogy a miniszter leiratának tudomásul vétele után a főszámvevő jelentése alapján az egész hiányt pótdadóval fedettessekként, hogy azt 43,5 százalékban alapítsa meg a közgyűlés.

Puky Gyula főispán rövid magyarázó beszéde után

Márton Imre szól az üggyöz. Megdöbbenve hallgatta — ugymond — a miniszter leiratát, mert azt nem várta, hogy a miniszter megnyirbálja az önkormányzati jogokat. Azt várta volna a miniszteri leiratban, hogy az figyelmezteti a város közönségét arra, hogy ne lépje túl a kiadásokban az előirányzatot. Azt javasolja, hogy vegye revízió alá a költségvetés egyes tételait a közgyűlés redukálja a kiadásokat 77 ezer korona erejéig, hogy eleje vételessék az újabb pótdadó-emelésének.

Roncsik Lajos főszámvevő áll föl szólásra. Hatalatlan szerepre vállalkozik — ugymond — de csak a maga véleményét mondja el, mikor figyelmezteti a közgyűlést, hogy akármit határoz is, a miniszter törvényadta jogánál fogva ugyanis csak ehhez tér vissza. A javaslatot elfogadni kéri.

Oláh Károly tanácsnok: Ő — ugymond — már a teljes tanácsúton tett javaslatot, hogy írjunk fel a belügyminiszterhez, de mivel már a miniszter jóváhagyta, nem volt lehetséges.

Puky Gyula főispán felteszi a kérdést, hogy elfogadja-e a közgyűlés a tanács javaslatát. Tíz ember áll fel mindössze. (Gy. nyos felkiáltások: a hivatal.)

Abrahám László t. főügyész kijelenti, hogy a költségvetés új tárgyalásába bocsátkozni nem lehet.

Freund Jenő azt hiszi feltétlen joga van a közgyűlésnek a költségvetést revídiálni.

Szen'essy János nem tartja helyesnek a 43,5 százalékos pótdadó kivetését, mert — ugymond — lesz abból még 70 is, lévén nem csak községi pótdadó a világon. — Tessék ezután jobban vigyázni a tekintetes tanácsnak a költségvetésnél.

Kovács József szintén Márton Imre indítványát pártolja.

— Bizony tekintetes uram, mosásból még senkiesem gazdagodott meg.

Erre az öreg ur elnevette magát...

— Maga tán nem is tudja, kivel beszél?...

— Hát hogy tudnám?

— Én a király vagyok.

A szegény asszony erre úgy megijedt, hogy majd leletette a kosarat.

— Na, na! Hiszen azért ne féljen tőlem.

Aztán odaszólt a másik katonatisztnak, a ki pár sor írást jegyzet egy darab papírral a szegény asszonynak.

Jöjjön el ezzel holnap a királyi palotába.

És mikor másnap a szegény asszony jelentkezett a palotában, 50 ezüst koronát fizettek ki neki. És megigérték, hogyha jövőre szüksége lesz valamire, jelentkezék ismét.

Nagy volt az öröm, mikor a szegény asszony hazavitte a pénzt. S azóta nem is szenvednek szűkséget semmiben, mert van a ki gondjukat viseli.

Gödöllön történt...

Puky Gyula főispán szavazásra teszi fel a kérdést: feliratot intézzen-e a közgyűlés a miniszterhez, a költségvetés jóváhagyása ellen.

Szavazás után a feliratot mellőzni határozta a közgyűlés.

Puky Gyula főispán mielőtt felteszi a második kérdést, többen, hosszabb vitát kelt a kérdés miképen való fe tétele. A kérdést végre ilyenformán teszi az elnök: Elfogadja-e a közgyűlés Márton Imre indítványát, hogy a költségvetés egyes tételait revízió alá vételessék.

A közgyűlés nagy többséggel elfogadja az indítványt és megbizta Márton Imrét, hogy konkrét javaslatot terjesszen a tanácshoz.

A belügyminiszter egy leirata következik, melyben a gyámpénztári tartalékalap feleslegét a házipénztarba való befizetését ajánlja. A közgyűlés a tanács határozati javaslatát ilyen értelemben elfogadja.

A nagyerdei fürdőtelep.

A nagyerdei fürdőtelep bérbeadását jóváhagyta a belügyminiszter és a jóváhagyás tudomásul vétele mellett a tanács bejelentti, hogy a három szerződő fél közül dr. Burger Peter kilepett. A közgyűlés a másik két felben elég garanciát lát és így a szerződést továbbra is érvényesnek mondja ki.

A boradó eltörlése.

Arad város átirata következik ezután. Az átiratban felhívják Debreczen város polgárságát, hogy a boradó eltörlése és más uton való pótlása végett intézzen feliratot a képviselőházhoz. Arad város ilyen értelemben már intézett feliratot a képviselőházhoz. A tanács hasonló értelmű javaslatát egyhangulag elfogadta a közgyűlés.

A katonák szabadságolása.

Jász-Nagykun-Szolnok megye átiratát, mely a mezői munkás katonák szabadságolását célozza a harmadik szolgálati évben a mezői munka idő megkezdése előtt. A közgyűlés ez értelemben a képviselőházhoz pártoló felirat intézését határozta el.

Az önkéntes iskola.

Oláh Károly tanácsnok jelenti, hogy a katonai hatóság az önkéntes iskolát az 1902—1903. tanévre biztosította. A tanács elterjesztését tudomásul vették.

A legelőadó hátralékok.

Érdekes incidens következett ezután. Abraham László t. főügyész jelentését olvasta fel Kovács Kálmán jegyző, de mivel a béleti hátralékokat csak túlólag említi a jelentés. A bizottsági tagok sorában mozgólódás keletkezett és többen követelték, hogy a hátralékok neveit és a hátralék összegét felolvassák. Félóra után mezelegelte azonban dr. Kola János, (a felolvasást indítványozó) bizottsági tag és a további felolvasást elengedte. Indítványozza azonban, hogy utasítsák a tanács, hogy ezeket a sok ezrekre menő összegeket behajtassa és azzal szemben, aki nem fizet, szüntesse be a a szerződést.

Abrahám László védi az adósokat és a mai rossz gazdasági viszonyoknak tudja be a fizetési késés-két. Kéri a jelentést tudomásul venni. Még egy jó negyedóráig tartott a vita a fölött, vajjon a fel nem olvasott névsor felolvastassék-e vagy sem.

Juhász Ignác hosszabb beszédben oda konkludál, hogy a t. főügyész kimutatása hiányos és a tanács nem fordít elég gondot a hátralékok behajtására.

Ezután a közgyűlés határozatilag utasítja a tanácsot, hogy a hátralékokat szorgosan hajtsa be.

Bészler Károly tanácsnok, orvoszéki

elnök jelentése után, az igazoló választmány jelentése kerül sorra.

Uj bizottsági tagok.

Tudomásul veszi a közgyűlés a december 18-ikan történt három városatyva választását, melyen Degenfeld József gróf, K. Toth Sámuel és Varga Lajos dr. választottak meg.

Ingatlanok elidegenítése.

A Barcsay-fele ház ondódi földjének elidegenítése felitt második névszerinti szavazás következett. Az abszolút többség lezavazása után az elidegenítést a közgyűlés megszavazta. Az Oláh-laktanya ondódi földjének elidegenítése tárgyában első ízben folyt le a névszerinti szavazás.

Kiss Albert azt kérdezi, hogy mire fordítja a város az ilyen módon befolyó összegeket?

Abrahám László t. főügyész szerint a befolyt összegek az ingatlantervezés alapjaihoz csatoltatnak.

A közgyűlés az elidegenítést megszavazta. Az apafi-utcai 14b. sz. a telek elidegenítése telett első ízben történt névszerinti szavazás is ilyen eredménnyel végződött.

A bizottságok megalakítása.

A számonkérőszékhez két bizottsági tagot választotak: Lengyel Imrét és Juhász Ignácot.

Freund Jenő dr. szólal fel és arra kéri a számonkérőszéket, hogy a legnagyobb erejlyel járjanak el. Azért teszi ugymond — ezt a szokatlan kérést, mert megtörtént az, hogy a polgármester a novemberi közgyűlésen kijelentette, hogy tőle senki sem követelhet semmit.

A nyugdíjellenőrző bizottság tagjai lettek: dr. Berger Andor, Harmath Gergely, Horváth István, Kovács József, dr. Freund Jenő, Boczkó Sámuel, Bészler Károly és Beke Imre.

A jog- és pénzügyi bizottság tagjai lettek: Kovács József és dr. Bakonyi Samu.

A gazdasági bizottságba beválasztottak: Fancovics Jenő, Harangi Sándor, ifj. Kertész István, Rosenfeld Salamon, Dragota Miklós és Szabó Lajos.

A színházi bizottság így alakult: Dr. Fejér Ferencz, Berger Jenő, dr. Gulyás István, dr. Kola János, Komlóssy Dezső, Lengyel Imre, Márk Endre, Nemes Kálmán, Szentkirályi Tivadar, dr. Sz. Szabó József, Zádor Lajos, dr. Nagy Zsigmond.

Az építési bizottságba jutottak: Burger Péter és Balogh Mihály.

Az állandó színházi tűzvizsgáló bizottság tagja Gulyás István lett.

A szegényügyi bizottság a következőképen alakult: Márk Endre, Dicsőfi József, K. Tóth Kálmán, Váczy János.

A számvévé-ég és házipénztár működésére felügyelő bizottság számát a tanács 3 tagról 4-re való emelését indítványozta. A négy tag fizetését — mivel ez díjazással jár, — egyenként 6-6 száz koronában kéri megállapítani. A négy tagra a következőket ajánlja a tanács: Komlóssy Dezsőt, Kernhoff Józsefet, Szántó Sámuel art., Márton Imrét.

Degenfeld József gróf mély csöndben szólal fel. Neki — ugymond — nincs kifogása az ellen, hogy 3 tag helyett 4-et válasszon a közgyűlés. Veszélyes precedensnek tartja azonban a szervezési szabályrendelet megváltoztatását, csak ha azok mindazon retortákon keresztül mennek, amelyek erre nézve szükségesek. A közgyűlésnek nincs joga négyet, legfeljebb csak 3 tagot választani. Kéri az ilyen értelemben előkészített javaslatot a miniszterhez jóváhagyás végett felterjeszteni.

Puky Gyula főispán kijelenti, hogy a negyedik tag működését csak a miniszteri jóváhagyás leérkezése után kezdi meg. **Komlóssy Arthur** főjegyző Puky főispán nézetéhez járul és gr. Degenfeld aggráiyaira reflektálva kijelenti, hogy a három régi tag mandátumának meghosszabbítására már volt az előző években példa, sőt választottuk őket márczius hóban is, még sem volt e miatt baj. Ezenkívül még **Juhász Ignác** és **Roncsik Lajos** szóltak a kérdéshez.

Vecsey Imre javasolja: válassza meg a közgyűlés a 3 bizottsági tagot és amíg a miniszteri jóváhagyás leérkezik a negyedikre vonatkozólag, addig a bizottság a felhalmozódott munkára való tekintettel, vegye maga mellé a negyediket.

Bukonyi Samu dr.: A lényegét keresi a dologban. Az pedig abban áll, hogy az ügyekben részt vehet az a párt, amely ellenzéki álláspontot foglalt el. Ő önmel üdvözlí az új szellemet a közgyűlési tereben. Hangsúlyozza, hogy a négy tag megválasztása megállapodás folytán történt és ezt respektilni kell.

A közgyűlés végre a főispán és Komlóssy főjegyző javaslatát a Vecsey pótlásával elfogadván a fentnevezett négy bizottsági tagot választotta meg.

Az állandó bíráló választmányba **Juhász Ignác**ot, az iparos tanoncziskolai felügyelő bizottságba **Kiss Albert**et és **Pethő Istvánt** az állandó statisztikai bizottságba pedig **Csatlós Zsigmond**ot és **Falk Lajost** választotta a közgyűlés.

Ezután a loávató bizottság következett, mire a gyűlés d. u. egy órakor véget ért. Ma d. e. 9 órakor folytatás.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Apponyi elnök megnyitja az ülést. Bejeleníti, hogy a tegnap elmaradt interpellációkra ma következnek sor.

Pichler Győző: Mikor az elnök tegnap rendre utasította, azt kiáltotta: Nem bánom, ha 25-ször is rendre utasítanak. E szavakat erős felindulása közben ejtette ki és kéri a Házat, vegye azt meg nem történtnek. (Helyeslés.)

Elnök: Következik a napirend.

Bráczny Kálmán: A mai gazdasági és politikai helyzet sorvasztó s még sem keresünk utat a kibontakozásra. A mai politika nem fogja Magyarországot gvarmati jellegéből kiemelni. Mihelyt Magyarország megmenekülésére egy lépést akar tenni, huzzák halássaák a kérdések megoldását. Az önálló vámtérület létesítésétől nem lehet tágitani. A miniszterelnök ur, ha ez irányban működne, úgy igazán érdemeket szerezne az országnak. — A költségvetést nem fogadja el.

Ballagi Géza: Őszinte kritikát akar mondani és kéri a Házat, hogy ne értsék félre. Természetesnek tartja a függetlenségi párt alakulását. Az a párt, mely a kiegyezést létrehozta, a szabadságvágy jegyében született s ahhoz mindig hű maradt.

Fejetegeti a szabadelvű pártnak merkantil és agrár árnyalatát, melyek a szabadságvágyteljesen összeférnek. A demokrata párttal a tegnapi incidens után nem szívesen foglalkozik, mert a demokrata-párt magának akarja vindikálni a 48-as törvények kivívását. Már pedig szerinte a nemesség tartotta fenn 1000 évig az országot s ha volt olyan lovagias, hogy lemondott róla.

Kiáltások: Kik azok!?

Ballagi: Hát az az egye.

Krasznay: Mért csak egye, hisz mind-an azok vagyunk?

Ballagi: Hiszen én is azt mondtam s azt akarom kifejtetni.

Nessi Pál: Egy demokrata van, de az istenigazában az!

Ballagi: Tessék a demokratáknak kéjelegni a magok eszméiben, de ne akarják telforgatni az államrendet. Ők nem akarják átvetni magokat a társadalmi konventióknak. Aki ezeket megakarja változtatni az először magával szemben gyakorolja a konvenciót. Mi demokraták vagyunk s a társadalmi intézkedéseket tiszteljük.

Reflektál **Lindner** tegnapi felszólalására. Az 1848-44. törvényeknek értelme az, hogy a nemzetiségek közt jogok tekintetében különbség nincs, de igenis itt, e hazában a magyarság suprematíója kétségbevonhatatlan és ha a nemzetiségi tanúk hirdetnek is iskoláikban olyan elveket, mint **Lindner** itt a Házban, egy olyan ténye önek, mint **Lindner**, hirdetni nem szabad. (Helyeslés. Zaj.)

Kubik Béla: Hát a kormány ellenőrzése hol marad?

Ballagi: A választási törvények módosítását fokozatosan gondolja kiterjeszhetőnek. Mindezekon felül a szabadelvűek a humanizmusnak, tehát a szociális kérdéseknek is hívei.

Foglalkozik a munkáskérdéssel s hiszi, akkor végzünk hasznos dolgot, ha nem hizeleznénk nekik, hanem hibáikra mutatnánk rá.

Bartha Ödön: Eldicselkednek már vele 50-szer.

Ballagi: Tiltakozik az ellen, hogy az önálló vámtérület pártkérdéssé tévessék s ennek jelszavát egy párt lefoglalja magának (Zajos ellenmondások a szélsőbalon.) Legkevésbé van okuk tiltakozni Kossuth hagyományosainak, mert a 40-es években Kossuth is a vámszövetség mellett foglalt állást. (Zugás a szélsőbalon.)

Rákosi Viktor: De ő csinálta meg a védegyuleteket is s a honi mozgalmakat!

Krasznay Ferencz: Hatvan év előtről beszél!

Ballagi: Ez tény. Kossuth helyeselte a vámszövetséget az akkori viszonyok közt.

Kiáltások: No hát!

Ballagi: Az önálló vámtérületnek híve és ennél fogva a javaslatot elfogadja.

Apponyi: **Lindner** személyes kérdésben kíván szóani.

Lindner: Tegnapi beszédére utal. Nálunk nemzetiségek vannak, melyek politikailag nincsenek szervezve. (Nagy zugás, elnök csendet kér.) A nemzet politikai fogalom. Ő nem akarta a magyar állam fölényét félremagyarázni, vagy el nem ismerni, vagy a szász nemzetiséget egy nivóra helyezni a magyar nemzettel, vagy nemzetiséggel. Ilyesmit egy férfitól, aki a magyar államban a magyar közjogot tanítja, nem lehet feltételezni.

Hivatkozik működésére, felettes hatósága elismerésére. A tudományok szabadnak kell lennie. Magyarországon szabad is, nincsen korlátozva.

Nessi Pál: Hazaellenesen nem is szabad.

Lindner: Hogy miként tanítottam Kolozsvárt az egyetemen, azt konstatálhatnám beszédeimből, ha itt volnának, fel is olvasnám.

Közbeszólás: Isten ments! (Derűlttség)

Lindner: Megdöbbenéssel olvasta és látta azt a recenzust, melyet tegnapi beszéde okozott, ez csak félreértés lehet. Mindig a magyar állam híve voltam. Mikor először voltam a Ház tagja, a Deák-párt tagja voltam és ha ma fennállana, újra tagja lennék.

Nessi Pál: Akkor jól van! (Derűlttség.)

Lindner: Kéri a Házat nyilatkozatának tudomásu vételére.

Öt perc szünet.

Szünet után

Apponyi az ülést ismét megnyitja.

Jékely Zsigmond: Lehetetlen észre nem

venni a hanyatlást, mely az országban minden téren mutatkozik. (Zaj! Ugy van!) A nép végre is belátja, hogy küzdése hiábavaló, tehát kivándorol. A középosztály szintén hanyatlik. (Helyeslés a szélsőbalon.) Iparunkat, kereskedelmünket az osztrák politika elnyomja. (Ugy van! a szélső balon.) A kormányval szemben bizalmatlan s ezért nem fogadja el a javaslatot. (Hosszas éljenzés a szélsőbalon. A szónokot számosan üdvözlöik.)

Nosz Gyula: Hosszan fejtegeti a gazdasági viszonyokat s rámutat arra, miképen lehetne azokat lassanként az ország javára reformálni. (Helyeslés jobbról.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A szalkai választás. (Távirat) A múlt évi október 4 én lefolyt választáson a szalkai kerület mandátumát, 359 szónyi többséggel, **Jakabffy István** szabadelvűpárti nyerte el. Az ellenjelöltjének, **Konkoly-Thege Sándornak** a hívei megtámadták a választást, még pedig az 1899: XV. t. cz 3. §-ának 1., 2. és 5 pontja alapján s a petíciót, **Vavrik tanácselnök** vezetésével ma tárgyalta a Kuria. A kérvényezők első sorban azt vitatják, hogy **Jakabffynak** nem volt szenvedő választóképesége Ezenfelül a kérvényezők jogi képviselője a második vád során a vesztegetésekre tért.

— Öt községben — mondotta — a református egyháznak 500—500 koronát ajánlott fel. Bizonyára nem vallásos érzésből . . .

Elnök: A szívekbe nem látunk. Ne tessék itt vallási kérdéseket firtatni.

Jakabffy választói 40—60 koronát kaptak, hogy reá szavazzanak s a községek némelyikében maguk a bírák vetették át a pénzt itatás czéljaira Megnevezi még a kocsmárosokat is, kiknek a borát itták. *A tárgyalás tart.*

§ Biró Ármin csődügye. A debreczeni kir. törvényszék egy már hét esztendő óta húzóó csődügyet tárgyalt tegnap egész napon át **Szeőke István dr.** elnökléte alatt. **Biró Ármin**, **Biró Árminné** és **Biró Frida** ültek a vádlottak padján. A királyi ügyészség a vádat öt pontban terjesztette a törvényszék elé, de a tegnapi napon csak az első három pontot tárgyalta le a törvényszék. **Biró Ármin** csalárd bukással, a két nőt pedig bűnrészességgel vádolta a kir. ügyészség.

Mintegy hét évvel ezelőtt a Piacutczán, a postaépület mellett volt üzlete **Biró Árminnak**, amikor csődöt kért maga ellen. Ekkor kiűnt, hogy könyveket nem vezetett, a bevételekkel nem tudott elszámolni és a vagyombemutatásnál egy a birtokában levő házat nem jelentette be, sem a csődleltározásnál ilyen ingatlan létezéséről említést nem tett.

A tegnapi főtárgyaláson **Biró Ármin** nagyon is lehetetlenül védekezett. A szeren-

csétlen kereskedő ellen irányul minden és állomása több helyütt éppen az ellenkezője annak, amit a vizsgálóbíró előtt vallott annak idején. Minden körülmény ellene szól és nagyon zavarodottan viselkedett egész napon. Bíró Árminné, aki az üzletben aktív részt nem vett, bünrészességgel van vádolva, mert noha tudomása volt arról, hogy a férjének háza is van és hogy a férje azt a vagyoni kimutatásnál eltagadta, ő elhallgatta a dolgot. A harmadik vádlott Bíró Ármín nővére. Ő az üzletben alkalmazott volt és noha havonként 50 forintot huzott, azt a kiadások közé sohasem vezették be. Bíró Frida különben a csőd esetén 75 korona követelést jelentett be és annak nagyobb részét meg is kapta. A kir. törvényszék erre vonatkozólag kihallgatta dr. Freund Jenő ügyvédet is, aki annak idején csőd megmondónak volt az ügyben. Ő is azt mondja, hogy Bíró eltagadta az ingatlan létezését és csak véletlenül tudta meg, hogy háza is van a vádlottnak. A kir. törvényszék mintegy 14 tanút hallgatott ki ez ügyben és a késő esti óráig tárgyalta. Ítéletre csak ma kerül a sor.

Az igazságügyi új államtitkár.

(Távirat.)

Minap megirtuk a multkorai miniszteri tanács határozatát, hogy Rohonyi Gyula legyen igazságügyi államtitkár, Tisza Kálmán közbiztonságára megfogják változtatni és Mohay Sándort fogják kinevezésre ajánlani.

Információnk alapos volt; a tegnapi minisztertanács elhatározta Mohay kinevezését. A kinevezés már legközelebb a hivatalos lapban fog megjelenni. Az új államtitkár éle rajza a következő:

1851 június 3-án született Marosvásárhelyen. — Középiskolai tanulmányait Gyulafehérváron, jogtanulmányait pedig 1873-ban a budapesti Tudományi Egyetemen végezte. 1875-ben jogtudori és ugyanazon évben ügyvédi oklevelet nyert s ez időtől kezdve Gyulafehérváron mint gyakorló ügyvéd működött. Mint ilyen 1876 óta az erdélyi püspöki uradalomnak, később a gyulafehérvári római katolikus káptalanak is jogtanácsosa lett s képviselővé választásáig a gyulafehérvári ügyvédi kamara titkári tisztét viselte. Tagja Alsó-Fehérvármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságának stb. 1883—1893-ig az erdélyi római kath. státuszgyűlésen az ügyek előkészítésére kiküldött bizottság elnöke. 1898 óta pedig a státusz igazgató tanácsának tagja. 1886 január hónapban a gyulafehérvári kerület egyhangulag választotta képviselőjévé s azóta mindig e kerületet képviseli szabadelvű programmal.

Tagja és több ízben előadója is volt a mentelmi és összeférhetlenségi bizottságoknak. Jegyzője az igazságügyi bizottságnak. Több igazságügyi javaslat elkészítésében része volt. Tagja a bányatörvény kodifikációjára kiküldött szakbizottságnak. Igen élénk részt vett a kormány által bányajogi és erdélyi birórendszeri kérdésekben, nemkülönben a büntető törvény módosítása és a polgári perrendtartás tervezetének megvitatása czéljából összehívott szaktanácskozmányokon. 1894 óta tagja a közönségek tárgyalására kiküldött országos bizottságnak.

SZÍNHÁZ.

Nevezetes kastély.

— Premier. —

Zajos esté volt tegnap a debreczeni színháznak. Valami kaviár-félét kaptunk. Izletes, élvezhető, ami úgy hat az emberre, mint mikor éveken keresztül kenyéren él és hirtelen inycsiklandó pecsenyét tesznek eléje. A durva humorral tele aggatott vigjítékok, bohózatok után végre egy Dumasra emlékeztető, finom, szellemtől csillogó, ragyogó vigjáték került a debreczeni színpadra. Az ember szinte elbámul; a Bisson-féle társas czég egyszer igazi, a maga minden pompájával felszerelt darabban áll elő. A debreczeni közönség — előkelő, intelligens közönség — szép számban nézte végig a premiert és mindvégig jól mulatott. Bizonyosság erre a sűrűn felhangzott zajos taps.

A darab meséje egyszerű, de igen mulatságos. Colombin (Siklay) meggazdagodott gombkereskedő, Délfranciaországban megvásárol egy kastélyt, amelyben ezelőtt Paul Condray és Jean Jack Roussau a híres költő lakott. Paul Condray az egész darabban csak névleg, de folyton szerepel. Ő közötté forog az egész világ. Colombin-nek két leánya és egy nővére lakik még a kastélytélyben. Az egyik leánya Marguritte (Takács M.), aki Gaston (Odry) fellengző, költőies lelkületű felesége, a másik Genéve (Szabó Irma), egyszerű, édes kis leány, igazi nő, aki szeret és nem szaval. Ez az egyedüli egészséges lélek a női szerepek között. Mert a nőnek csak szeretni szabad és *szelni kell*. Marguritte asszony és az ugyancsak költői hajlamu néni, a vén leány rajongva imádják Paul Condrayt, a híres poétát és a fiatal menyecske meg álmodni is róla álmodik, noha sohasem látta. A férjétől szinte elhidegül miatta. A jó Gaston kétségbe esik és kapóra jön Cloude barátja (Komjáthy), aki elvállalja, hogy Paul Condraynak adja ki magát és kiáránítja az asszonyt a poétából. — Gorombásodik vele és ebből egyszerű kacagató helyzetek kerülnek ki. A dolog sikerül és végül az asszony összecsókolja az urat. Cloude ur pedig elveszi a kis leányt, a ki így jobb szereti, mintha Condray volna.

A dialógok páratlan szellemes emberek munkái. Őlet ötlete halmazódik és a néző alig tud betelni vele.

Az előadás, egyik-másik apróbb csuszamlást kivéve, eléggé jó volt. Komjáthy János az álköltő szerepében kitűnő volt. A humort, ami a szerepben rejlik, tökéletesen érvényre juttatta és a hanghordozás folytonos megváltoztatásával bravourig vitte. Másodiknak Szabó Irmát említhetjük, ki a szeretetreméltó Genéve szerepét tiszta művészettel játszotta meg. Kiss Irén fenomenális volt, mint a költői hajlamu vén leány. Jó volt Odry a férj szerepében. Takács kisasszonynak nem hittük el, amit mondott. Az érzéletes, ábrándos asszonykát párisi kokottéknak vette. Nagy Gyula a féltékeny tengerész szerepéből kabinet-alakot csinált. — Sikertelt volt Szóke szerelmi jelenete.

Sz-i.

Japán színtársulat Debreczenben. Érdekes ajánlatot kapott a színház vezetősége Zoltán Jenő budapesti hírlapíró utján. Sada Vocea az Európa nagy városaiban vendégszereplő híres eredeti japán társulata egy pár magyar színpadon is föllépne s eljátszanák híres darabukat, a „Gésa és lovag“ című japáni tragédiát. Nem lehetetlen, hogy a közönségnek nemsokára szenzációs, exotikus eseményben lesz része.

UJDONSÁGOK.

* **Az ingyenkenyér javára** a nemes szívi emberbarátok tegnap tömegesen küldtek jótékony adományokat lapunk szerkesztőségéhez az ingyen kenyér javára. Az adakozók névsora a következő.

<i>Kastovics Ivánné</i> urnó	20 korona.
<i>Weichinger Károly</i> ur	20 „
<i>Schön Zsigmond</i> ur	10 „
<i>Kecskés Borbála</i> urnó	5 „
<i>Forgách Károly</i> ur	5 „
<i>Münch Gusztáv</i> ur	5 „
<i>N. N.</i>	2 „
<i>Özv. Dobray Józsefné</i> urnó	2 „
<i>Roinger Lajos</i> ur	5 „
<i>Gebauer Károly</i> ur	5 „
<i>Falk Lajos</i> ur	5 „

összesen 84 korona.

Midőn a nemes szívi adakozóknak jótékonyágukért köszönetet mondunk, egyben tudatjuk, hogy a fentebb nyugtázott összeget a mai nap folyamán Varga Károly bizottsági tag urnak átadtuk.

* **Az összes debreczeni tanítók értekezlete.** A következő meghívás közlésére kértünk fel: Meghívás. Tisztelettel kérem a debreczeni összes elemi iskolai tanítókat, hogy a nyugdíj-törvény revisiója ügyében február 1-én, délelőtt 11 órakor a város-háza tanácstermében tartandó értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Káposztás Imre, az előértekezlet elnöke.

* **A városi gazdasági és anyagszer** szükségleteknek 1902-ik évre beszerzésére meghirdetett árlejtési határidő tegnap délután 5 órakor lejárt, mely időig nyolcz ajánlat érkezett be a polgármesteri hivatalhoz. Az 1600 métermázsa tavalyi termésű zab és a városgazdai hivatalnál kezelt egyéb anyagszer évenként körülbelül 20—24.000 koronába kerülnek a városnak, melyeknek beszerzése eddigelé nagybárra szabadkézből eszközöltetett, néha kétségtelenül előnyösebben, mint talán árlejtés utján. Mindazonáltal csakis helyeselnék a tanács ez újabb intézkedését, — mert ez a helyes eljárás. Az ajánlatok felbontása ma délután 4 órakor lesz a városháza nagytanácstermében.

*** Az ingyenkenyérosztást** jan. 29-én Fancsovics Jenő, Forzács Károly és Fried Emil teljesítették és kiosztottak 385 gyermek és 305 felnőtt, együtt 690 egyéneknek 230 kiló kenyeret. Január 30-án napi biztosok voltak Füleki Pál, Falk Lajos és Gebauer Károly, kikhez Rosinger Lajos is csatlakozott. Szétosztottak 510 gyermek és 300 felnőtt, együtt 810 egyén között 270 kiló kenyeret. Ma délután 11 ó. Geiger S., Györfi Aladár és Gyémánt Samu urak — holnap, február 1-én pedig Gyarmathy János, Hanke Lajos és Haranghy László urak következnek.

*** Az ipar- és kereskedelmi kamara a megrendelések gyűjtése elen.** A kereskedelemügyi miniszter megkérte és felhívta a debreczeni kereskedelmi és iparkamarát, hogy mondjon véleményt mennyiben lehetne a műbutorokra, sodronyágybetétek s rokonkészítmények, világítási berendezésekre, ablakredőny szövetre, férfi fehérnemű iparra és egyházi könyvekre a megrendelések gyűjtését korlátozó rendelet mellett kivételeket engedélyezni. A debreczeni kereskedelmi- és iparkamara már meghozta, sőt tegnap fel is terjesztette véleményét a miniszterhez. A kamara erősen pártjára áll az iparosoknak és kereskedőknek egyaránt s hangsúlyozza, hogy legfeljebb a világítási készülékekre vonatkozólag engedélyezzen kivételt a miniszter.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonainknak, jóbarátainknak és ismerőseinknek, akik feledhetetlen férjem Porhammer Károly temetésén részt vettek s fájdalmamat ez uton is enyhíteni kívánták, fogadják érte köszönetemet. Özv. Porhammer Károlyné.

*** Leharapta a saját nyelvét.** Fábrián Lajossal, egy 22 éves ifjával tegnap szomorú eset történt. Gazdájával fát hordtak a Fancsikáról már napok óta. Tegnap is azért mentek ki. Mikor a fát szekérra rakták, Fábrián Lajos a szekéren, gazdája meg a földön állott s úgy adogatta fel hozzá a fadarabokat. Egyszer, midőn Fábrián Lajos a fa után hajolt, gazdája ugyanabban a pillanatban taszított feléje egy darab fát és felütötte vele a legény állát. A szegény fiú abban a pillanatban elharapta a nyelvét, vér öntötte el s szólni is alig tudott. Gazdája ápolásra a debreczeni kórházba hozta be.

*** A debreczeni kereskedő ifjak** önképző egyesületének dalköre által 1901. decz. hó 7-én tartott dalestélyén felülfizettek: Sesztina Jenő úr 10 kor., özv. Egeressy Jánosné úrnő 2 kor., Püspöky Lajosné úrnő 2 kor., N. N. úr 2 kor., Egeressy Zoltán úr 3 kor., Fischer Mihály úr 2 kor., Winkler Márton úr 2 kor., Hegedüs Sándor úr 2 kor., Lukács Vilmos úr 2 kor., Tóth Kálmán úr 2 kor., Tóth Mihály úr 1 kor., N. N. úr 1 koronát, melyekért ezuttal mond köszönetet az elnökség.

*** Részegen a halálba.** Egy rosszul sikerült öngyilkossági kísérletről ad hírt tenkei tudósítónk. Bakos Lajos egy tenkei vendéglős és szállodás fia iszik mindig és sokat. Tegnap éjjel a szokottnál is nagyobb

mértéket használt. Teljesen elázott állapotban rájött, hogy az élet haszontalan, terhes valami s ő e terhet lerázza. Felment a padlásra s egy kötéllel felakasztotta magát. De idejében észrevették és levágták. Most már Bakos Lajos vigan — iszik tovább.

*** Nyugtázás.** A m. kir. posta és táv. aittsztek és szolgák tánczvigalmán történt felülfizetésekről: Méli. Dr. Wolafka Nándor pü-pök 10 kor., Nagys. Popovits István pt. felügyelő 10 kor., Nagys. Csath Zsigmond pt. felügyelő 6 kor., Nagy. Bekény Peter 6 kor., Mélt. Horváth Pál nyug. ezredes 4 kor., Budaházy Albert pt. főisz. 4 kor., Kemény János 4 kor., István gőzmalom igazgatóság 4 kor., Hollander Adolf 4 kor., Nagy Árpád 4 kor., N. N. 5 kor. 12 fill., Falk Miksa 2 kor., Bamerszbakh Antal 2 kor., Dr. Kiss Endre pt. s. tiszt 2 kor., Ónagys. Cservák Mártonné 2 kor., Tomaga János 2 kor., Lencz István pt. s. tiszt 2 kor., Orosz Sándor 2 kor., Novák Menyhert K. Várda. 2 kor., Füleky Pál 2 kor., Koncsek Géza 2 kor., Ónagys. Meinertz Lajosné 2 kor., Dr. Hollander Dezső ügyvéd 2 kor., Wallerstein Fűöp 2 kor., Ónagys. Bézler Róza 2 kor., Ónagys. Kaiser Maria p. m. Égyek 2 kor., Dr. Kenyeres Károly 2 kor., Lichtblau Albert 2 kor., Balogh Dávid 2 kor., Scháger Károly 2 kor., Bartha István 2 kor., Nagy Árpád 2 kor., N. tiszteletű Varju Lajos lelkész 2 kor., Jónász Mór 2 kor., Csafay Gyula 2 kor., Molnár Kálmán 2 kor., Ónagys. Nagy Gáborné p. m. 2 kor., Donozán és Somosi 2 kor., Kameráth Gyula pt. felügyelő 2 kor., Kányási István 2 kor., Szilágyi Károly 2 kor., Szőke Imre pt. altiszt. 2 kor., Ónagysága Szikszai Józsefné 2 kor., Óméltósága Bernáth Elemérné 2 kor., Dr. Irinyi István ügyvéd 3 kor., Riesz Lipót 2 kor., Berger Henrik 2 kor., Darvas Miksa 1 kor., Ebstein Ignátz 1 kor., Erdei Péter 1 kor., Ónagysága Hafner Istvánné 1 kor., Romániczky Edéné 1 kor., Vékony József 1 kor., Dobi Imre 1 kor., Roth Ignátz 1 kor., Szilágyi Sándor (N. Károly.) 1 kor., N. N. 42 fill., Havas Dávid 1 kor., Hofman és Kronovitz 2 kor., Szabó Mihály 2 kor., Berger Andor 2 kor., Áron Manó 2 kor.,

*** Igyunk szénsavval telített ehesi ártózi forrásvizet, vegyriszta, legjobb, leg egészségesebb, legüdítőbb ital.** Ládákban házhoz szállítva félliterenként 4 fillér, szénsav nélküli ivóvíz másfél literes üvegeknél 8 fillér. Kapható min. tenütt. Főraktár Piac, 7.

*** Parator.** Köszvény, csusz, rheumat. idegséget, ízületi fájdalmakat, párszor használva megszüntet. Ára 70 fillér. Kapható Jóna és Jóna drogueriájában. — Debreczen, Kossuth utca 6.

A debreczeni ipartestület előljárásági ülése.

Debreczen, január 30.

A debreczeni ipartestület előljárásága tegnap délután Tóth Kálmán elnökle alatt ülést tartott. Első tárgya volt a munkaközvetítő intézet ügye. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis a munkaközvetítő intézetnek Debreczenben leendő felállítását határozta el s megkereste az itteni hatóságokat s testületeket, hogy ezen munkaközvetítő intézet költségének részbeni fedezéséhez járuljanak hozzá.

Az ipartestület, tekintettel ezen az iparosságra nézve nagyfontosságú intézményre, örömmel üdvözölte a miniszter elhatározását s az évi költségek részbeni fe-

dezésére 200 korona összeg megszavazását javasolja a közgyűlésnek.

A czipészek termelő szakosportja.

Ezután a múlt héten megalakult czipész termelő- és raktár-szakosport létesítését örömmel vette tudomásul az előjáróság. Az ipartestület ezen újabb vívmányában az iparosság jövődől megélhetésének s a honi ipar fellendülésének egyik zálogát látja.

Ülésében el is határozta, hogy tőle telhetőleg mindent megtesz a létesített szakosport felvirágzása érdekében.

Csizmadiák kérelme.

A csizmadiapártársulat elnöksége az iránt fordult az ipartestülethez, hogy a szakosztály választmánya mindig a csizmadiapártársulat választmánya legyen.

A kérelemnek az előljáróság elvileg helyt adott.

Tekintettel azonban arra, hogy sok csizmadiapáros a csizmadiapártársulatnak nem tagja, szükséges, hogy ezek véleménye is kikértsék, miért is a kérelmek érdemi elintézés végett a csizmadiák teljes szakosztálya elé utalta.

Az iparostanonczok képzettsége.

A felszabadulandó tanonczokra vonatkozólag egy rendkívül fontos határozatot hozott az előljáróság. Elhatározta ugyanis, hogy azon tanoncz ügye, kiről iparában tanusított előmenetelét illetőleg a vizsgálómester kedvezőtlen jelentést tesz, az illetékes szakosztály választmánya elé terjesztessék minden egyes esetben s a választmány vizsgálta meg még egyszer 2 vagy 3 tagból álló bizottság által a tanonczot s ha ipari képesítésére nézve a kiküldött bizottság is kedvezőtlen jelentés tette, a választmány határozzon a tanoncz tanidejének meghosszabbítása kérdésében.

Annak megállapítása végett pedig, hogy a tanoncz hiányos tudásának ki az oka, az ügy megfelelő eljárás, esetleg a mester megbüntetésére s a tanoncztartástól bizonyos időre leendő megfosztása tárgyában hozandó határozat czéljából az ipartestületi békéltető bizottság elé terjeszték.

Az iparostanonczok mulasztása.

Tudvalevő dolog, hogy a tanonczok iskolai mulasztásának redukálása régóta foglalkoztatja az ipartestületet s ennek elérésére meg is találta az alkalmas módot abban, hogy az indokolatlanul iskolátmulasztó tanonczokat békéltető bizottság elé állítja s ott a mulasztás mérvéhez képest a vétkes tanoncz tanidejét bizonyos időre meghosszabbítja.

Ha pedig a mester hibájából származik a mulasztás, ki esetleg a tanonczát szándékosan tartja távol az iskolától, az ilyen mestereket bizonyos időre a tanoncztartás jogától az ipartörvény értelmében eltiltja.

A gyűlésen felolvastattak a mulasztó tanonczok nevei, a mulasztott órák száma s a kiszabott büntetés tartama s több mint 30 tanoncznak tanideje lett 2 héttől 3 hónapig terjedő idővel meghosszabbítva, kik

ezenfelül mulasztásukért még megfelelő pénzbüntetéssel is sújtattak.

Csak üdvözölni tudjuk az ipartestület fenti szép, sikeres működéseit s hisszük azt, hogy a közel jövőben már képes lesz az elmúlt évek mulasztásait helyrehozni s mindenkit meggyőzni arról, hogy az iparosok jólétének előmozdítására első sorban és főként az ipartestület van hivatva, az, amely nem kimélve időt s fáradságot, napról-napra a legszebb sikereket aratja s adja kezébe minden iparosnak, mint alapot, megélhetése első feltételeit.

TÁVIRATOK.

A búr békeajánlat.

London, január 30. A Reuter-ügynökség azt mondja, hogy a németalföldi kormány nem tett békeajánlatokat, hanem bizonyos tanácsokat adott a brit kormánynak a háború befejezésére szolgáló eszközökre és módokra nézve. Még kétségesnek tartják, hogy a németalföldi kormány lépései tényleges eredményre vezetnek a míg a hadviselő bírók maguk nem tesznek olyan lépést, a melyből kitűnik, hogy bék tárgyalásokba akarnak bocsátkozni. Ezen az uton mindenesetre lehetséges, hogy javaslatokat elfogadjanak.

A búr háború.

Wellington, (Uj-Z'land,) január 30. Ma 500 ember ment Dél-Afrikába. Febr. 8-án még 500 ember indul el. Azonkívül előkészületeket tesznek még egy, sőt ha szükséges, két 1000-1000 főnyi csapat kiküldésére.

A spanyol sáskajárás.

Madrid, január 30. A kamara a sáskajárás ellen teendő intézkedésekről szóló indítványt tárgyalta, a mely a pénzügyminiszter politikáját rosszulja. A többség tartózkodott a szavazástól. — Villanueva földművelésügyi miniszter beadta lemondását. Sagasta miniszterelnök a válság elsimitásán fáradozik.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A király Budapesten.** (Éjjeli express tudósítás.) Ő felsége február hó első napjaiban kíséretével a magyar székes fővárosba érkezik hosszabb tartózkodásra s ottléte alkalmával több audenciát is ad. A király érkezésének pontos idejét nem állapították ugyan meg, de a budapesti palota termeiben már minden intézkedést megtettek az uralkodó fogadására.

+ **Izgalom a képviselőház körül.** (Éjjeli express tudósítás.) Már a reggeli órákban híre járt, hogy a képviselőházban napirend előtt botrány lesz a tegnapi Vázsonyi-affér folyamányaké-

pen s hogy a legnagyobb valószínűség szerint kint az utcán is tüntetni fognak. A rendőrség el is volt készülve arra, hogy tüntetni fognak s ezért nagy készüléket helyezett el egy a képviselőházban, a melynek folyosóján s előcsarnokában több rendőr vegyült el a képviselők és újságírók csoportjai közt, mint a Sándor-utcai őrszobában. Harmincz lovasrendőr várt annak a háznak az udvarán, a melyben a Sándor-utcai őrszoba van. Az emberek nagy tömegekbe verődtek a Múzeum-kertben és a Sándor-utczában a rendőrség emberei alig győzték a csoportokat szétszórni. Mindannyian a készülő tüntetésre vártak, inkább a kivánsiak verődtek össze, mint azok, akik pro, akár kontra akartak volna tüntetést rendezni. Erre nem került sor. Maga a demokrata képviselő, akinek megérkezését pedig türelmetlenül várták a fővárosi demokrata körök tagjai nem jött el a Ház ülésére. — Amint az utcán nem volt tüntetés, úgy a képviselőház ülésén sem esett szó a Vázsonyi-ügyről.

× **Rudolf trónörökös halálának évfordulása.** (Éjjeli express tudósítás) Néhai Rudolf trónörökösünk gyászos halálának évfordulóját csöndes gyásznappelelyel ülték meg a budavári Szent István-templomban. A szentélyt és a padosokat fekete gyászleppellel vonták be ez alkalomra s a főoltár oszlopait a néhai trónörökös czimereivel díszítették. A csöndes gyászmisét Kanter Károly apátplebános olvasta. A misén megjelent gróf Apponyi Lajos udvarnagya, Galle várkapitány, az udvarnagyi hivatal a várkapitányság tisztjeivel. A mise tíz órakor kezdődött. — Bécsből táviratozzák, hogy a király ma reggel megjelent a kapuczinusok sirboltjában, csöndesen imádkozott néhai Rudolf trónörökös és Erzsébet királyné koporsójánál, azután visszatért a Burgba Lajos Viktor főherceg, a cumberlandi herceg és az első uhlánus-ezred megkoszoruzta Rudolf trónörökös koporsóját. Délben a kapuczinusok templomában gyászmise volt a trónörökösért.

× **A gyorskocsi-utczai merénylet.** (Éjjeli express tudósítás.) Borovai János malommunkás, aki tegnap éjszaka a gyorskocsi-utczában merényletet követett el a kedvese ellen, majd pedig önmagára lőtt, még mindig eszméletlenül fekszik a Szent-Rókus-kórházban. A rendőrség még ki sem hallgathatta és sebesülése olyan nagyfoku, hogy egyáltalán kétséges, hogy életben marad-e.

× **A Concordia égése.** (Éjjeli express tudósítás.) A leégett Concordia-malom telepén sok munkáskéz dolgozik a még mindig lappangva égő veszedelem teljes elnyomásán. A romok eltakarításának munkája is folyik, de a tűzhalált szenvedett bátor tűzoltók tetemét még nem találták meg és kétséges vajjon egyáltalán fölismerhető lesz-e holttestük. Egyetlen ismertető jelnek a két

csákányt tartják, a melyek fanyele lehet, hogy elégett, de aczélból készült végük bizonyosan épen maradt.

FARSANGI NAPTÁR.

— Mikor mulat Debreczen ? —

Február 1-én. Bohóc-estély.
2-án. Iparos-Kör bálja.
5-én. Nőegylet vigestélye.
6-án. Vasuti altisztek bálja.
6-án. Városi dalegylet dalestélye.
8-án. Jogász és Tisztviselő-Kör táncestélye.
8-án. Stern József és Testvére kefégyár személyzetének táncvígalmá a Margit dísztermében.
15-én. Filler-Egylet teastélye.

Megégett leányok.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt e napokban Vulpinóvó községben. A földműves nép a kender télidőben szokta kitérni s erre a célra a kendertermelő vidékeken malmok vannak berendezve, a hol leányok dolgoznak a kitért kender tisztításán. — Vulpinóvón — mint nekünk írják — Blázsek Mihály malmában hétfőn szintén kender törés volt, mely alkalommal Horvatski Katalin, Petrusics Mari, Petrusics Angela, Vukovics Krisztina, Agyanszki Darinka és Agyanszki Miléva toglalkoztak a kender tisztítással.

Estefelé néhány legény ment be a malomba, hogy az ott dolgozó leányokkal beszélgessen. A legények, daczára az erős tilalomnak, hogy a tűzveszélyes helyen dohányozni nem szabad, mágis cigarettáztak. Valószínűleg valamelyik legény eldobta az cigarettát, mert agyszerre csak a felhalmozott kendercsomók lángba állottak. A legények a tűz láttára kifutottak a malomból, ellenben a leányok, akik a kenderakás mögött dolgoztak s a kik előtt a tűz elzárta a kijáratot, benrekedtek. Két leánynak, Vukovics Krisztina és Agyanszki Darinkának sikerült az ablakon keresztül megmenekülni, a többi azonban mire már az ablakhoz jutottak, a nagy hőségtől elaléltek s ruhájuk is lángra gyulladt.

A lakosság a tűz kiütésekor rögtön összefutott s mikor megtudták, hogy négy leány van az égő malomban, kezeiket tördelve kiabáltak segítségért, de mivel nem volt víz a közelben, csak nagykesőre foghattak a mentéshez s mikor már a kenderkészlet és a bent rekedt négy leány teljesen elégett. A megmenekült két leány vallomása alapján a legényeket, a kik a malomban voltak, elfogták, mert kétségtelen, hogy ezeknek a gondatlansága idézte elő a szerencsétlenséget.

CSARNOK.

A büntársak.

— Regény —

Irta: *Than Gyula.*

Jeán folytatta elbeszélését.
— Malvin asszony, csak így nevezem — mondá — mert hiszen a grófnői címhez immár semmi joga, tegnapelőtt nagy örömmel üdvözölt engem, mikor hozzá mentem. Élénken kérdezősködött tőlem, hogy nem tudok-e valamit volt gazdám Valnoir-ról, mikor jön haza. Azt feleltem, hogy a kitért határidőnél előbb semmiesetre. Is-

merem a természetét. Csökönnyös, megátalkodott, olyan ember, és a mit feltett magában azt végre is hajtja. Lehet, hogy rosszul érzi magát a nyaraló helyén, de ezért kitölti a kitűzött időt. Erre Malvin asszony sópáncsokra jögyezte meg, hogy ez már baj, ő addig nem várhat. Azután láts ott az arczán, hogy hirtelen valami jó gondolata támadt, mert örvendezni kezdett. És tudják önök mi volt a jó gondolata?...

— Mi?

— Én!... Igen én... Mindjárt én rá gondoltam... Azt mondotta, hogy én hűséges embere voltam Valnoirnak, s megbizik bennem. Jó pénzért én is megteszem, amit Valnoir megtett volna, azután jobb ha nekem jut az a pénz, mintha Valnoir kapja, — a kinek ugyanis van már elegendő.

— Milyen rafinált asszony.

— És méltóztatnak tudni mit feleltem én erre?...

— Mit?

— Játszottam azt az ember, aki részket a pénzért és elfogadtam az ajánlatát.

— Kár volt, — szolt közbe az öreg komornyik.

— Dehogyan volt kár — válaszolta Jeán. — Sőt nagyon helyes dolog volt. Mert másképpen hogyan tudhattam volna meg, hogy miben törli a fejét? Így meglegálabb őszintén felfedezett előttem mindent.

— Igaz, igaz!

— Hát mit fedett fel? Mit akar tenni?

— Elmondom! Elmondta ő is nekem. Azt akarja, hogy én beszéljem rá Ilon kisasszonyt, meg az őt kísérő és őt feltve őrző remetét, hogy jöjjenek ide. Tudniillik a macroisi kastélyba lakni. Ez a hely — úgy akarta, hogy ezt majd hangsúlyozzam — most már az ő jogos tulajdonuk s foglalják el. Majd ha aztán Ilon és a remete elmennek, én mutassam meg előtük a kastély terméit. Persze nagyon kíváncsiak lesznek, különösen Ilon, aki ha egy-egy ajtót felnyitok előtte, sietve fut át majd a másik szobába, hogy ősei kastélyának minden termét megismerje. Ő már gondoskodott róla, hogy az irattárból egy ajtót készített a szikla mélység felé néző ablakból. Ha ezt az ajtót felnyitom Ilon előtt a sötét teremben és előre halad, akkor a szép leány a mélységbe zuhan s neki nyert pere van. Ujra az övé lesz a montilloni gróf szive s engem azért gazdagon, nagyon gazdagon megjutalmaz.

(Folyt. köv.)

A tenger fia.

— Regény. —

Angol eredetiből fordította:

Szebenyei József.

(Folyt.)

— Nézd csak Harvey. Az öreg kergeti Salters bácsit a fedélzetén körös-körül. Salters bácsi azt hiszi, az ő negyedrész a mi vásznunkban van. Az öreg kacsmódra hajtja a bárkát és ott csap föl a hullám, a hol ő akarja. Hiii, ez épen ott fogta el, a hol táplálkozik. Salters bácsi az első árbocz alá állt, hogy védekezzen, de egy hullám itt is a térdeit mosta. Disko arca közömbös volt, mint akár a kerék.

— Azt hiszem, egy kis ellenvitortla nem ártana Salters, monda Disko, mintha semmit sem látott volna.

— Hát rakd föl a rongyaidat, monda az ellenvitortlak áldozata, de ne engem okolj, ha baj lesz belőle. Penn, te eredj le és add meg a kávédat. Micsoda dolog az ilyen időben a fedélzetén kuncsorogni?

— Most lemennek, kávéznak, aztán szakoznak, míg a tehenek haza nem jönnek, monda Dan, amint Salters bácsi a kabinba

tuszkolta Penn. Ugy gondolnám, mi is csinálhatnánk valamit. Nincs valami lustább dolog a világon, mint mikor egy vízi ember nem jár hal után.

— Jó, hogy szoltál Danny, monda Long Jack, aki botorkált körös-körül, holmi szórakozást keresve. Majdnem elfelejtettem, — hogy az alatt a sapka alatt utasunk van. Aki nem ösmeri a köteleket, annak a számára nem létezik tétlenség. Hozd ide Tom Platt és majd megtanítjuk rá.

Most nem rajtam van a sor, monda Dan. Az öreg a kötél végével tanította meg rá.

Egy óra hosszat járt Long Jack az áldozata nyomában a fedélzetén megtanítván őt, — a hogy ő nevezte — „vízi dologra, amiket minden embernek tudnia kell, ha vak, ha ittas, ha alszik: egyaránt“. Nem sok tanulni való akad egy hetven tonás bárkán, de Long Jack beszédessé vált mégis. Mikor a vitorlafa csucsára akarta felhívni Harvey figyelmét, csontos ujjait nyaka közé fonta és úgy kényszerítette Harveyt, hogy felnézzen. Hangsúlyozta az első és hátsó rész közti különbséget és a kötelek ólomsúlyait úgy igyekezett Harvey emlékezetébe vésní, hogy az illető kötelekkel egy párszor végigszántott a gyerek hátán.

— Folyt. köv. —

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Hauer Bertalan ur „igen tisztelt bizottsági tag ur!“ megszólítással kinyomtatott felajánlásában azt állítja, hogy a Bika szálló bérlete tárgyában eddig nyert előnye (2) ellenfeleit arra indították, hogy személyét és üzletét az igen tisztelt bizottsági tag urak előtt megrágalmazzák és ezen kicsinyes eszközökkel küzdve óhajtanának célhoz jutni.

Hogyha Hauer Bertalan ur „rágalmazó és kicsinyes eszközökkel küzdő ellenfelei“ alatt engem és vállalkozó társamat értett: akkor de csakis akkor, ezt a feltevést, melyről őt, mint madarat a tolláról megismerni lehet: vállalkozótársam nevében is visszautasítom. Mert sem én, sem vállalkozó társam soha senkit, Hauer Bertalan urat, avagy üzletét annál kevésbbé rágalmaztuk, ilyen valóban kicsinyes eszközzel soha nem küzdöttünk, hanem a szorgalom, becsület és ezek felett az üzleti szolidaritás voltak ezek az eszközök, amelyekkel magunknak nemcsak tiszteletreméltó nevet vívtunk ki a vendéglős ipar terén, hanem vagyoni gyarapodáshoz is juttattak bennünket.

Es ezeket az eszközöket megtartjuk magunknak jövőre nézve is, mert jól tudjuk hogy sokkal inkább biztos alapjai ezek bármely vállalatnak, mint a Hauer Bertalan ur által legfőbbnek jelzett rátermettség, amelyet tőlünk még Hauer Bertalan ur sem mer eltagadni.

Hauer Bertalan ur a rátermettségen kívül mások (talán csendes társai) segítségével hitelt vett biztosíték letételével pályázik, mi pedig a rátermettségen kívül szolidaritásunkkal és nem hitel útján, hanem verejtékkel szerzett vagyónkat tesszük kockára akkor, amikor Debreczen sz. kir. város közönségével egy terhes szerződést megkötni és az „Arany Bika“ szállodát kitűnő hírnévre, országos első rendű iparüzletté felvirágoztatni akarjuk.

Debreczen, 1902. jan. 30.

Vállalkozó társam nevében is:

Németh András.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

SZINLAP.

Ma pénteken „A“ bérletben:

A nevezetes kastély.

Vigjáték 4 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Claude Barrois	—	Konjáthy J.
Gaston Bandois	—	Odry Árpád.
Colombin	—	Sziklay M.
Cabriac, kapitány	—	Nagy Gyula.
Ludovic Colombin	—	Szöke S.
Dufresnois, orvos	—	Bartha I.
Marguerite Raneoin	—	Takács M.
Geneviève Colombin	—	Szabó Irma.
Chloé Colombin	—	Kiss Irén.

Holnap szombaton, „B“ bérletben:

A páholy.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, miszerint Bécsben a fogászati terén a legújabb módszereket elsajátítottam és egy szakképzett fogtechnikust alkalmaztam.

Fogászati műtermekben készítek

Porcellán (Jenkins) arany, amalgam és cement töméseket (Plombeok)

fogtechnikai laboratóriumomban

korona és hidmunkákat, (u. n. szájpadiásműködő fogakat) csapfogakat, műfogak- és fogsorokat.

Debreczen, 1902.

Med. univ. Dr. Szász Adolf

fogorvos, Széchenyi-utca 1. sz.

Debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara.

117

sz. 1902

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni Kereskedelmi és Iparkamaránál megüresedett iktári állásra pályázat hirdetteték.

Pályázhatnak mindazok, kik a Kereskedelmi és Iparkamaráról szóló 1868. évi VI ik t. cz. 20. § ában említett kereskedelmi és iparügyekben való jártassággal bírnak és azt igazolni tudják.

Különös figyelemben részesülnek azok, kik a közgazdasági adminisztráció terén működtek vagy működnek.

Javadalmazás: 5000 korona (öt-ezer korona) törzsfizetés és 1000 (ezer) korona lakbér illetmény.

Az egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványok folyó évi február hó 28-ik napjának deli 12 órájáig alulírt kamarai elnökhöz nyújtandók be, később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megválasztás esetében folyamodó tartozik állását a választásról vett értesítés után egy, legfeljebb két hónap alatt elfoglalni.

Debreczen, 1902 január hó 25-én

A Kereskedelmi és Iparkamara nevében

Szabó Kálmán, s. k. elnök.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők

Eladó ház. Debreczenben, a Hatvan-
uteza elején, piacshoz
közel eső 8-ik sorszámú — 415 □ öl terü-
letű — házastelek kedvező feltételek mellett
eladó. Értekezhetni lehet Hódy Bélánéval
Egyháztér, 17. szám alatt. Debreczenben.

Olecsó naponta frissen sült teper-
tő klg 40 kr. —
Kapható Retezár Kristóf hentesnél Csapó-
uteza 68. sz.

Kiadó emeleti lakás, mely áll 6 szoba,
elő- és fürdő szobával több mel-
lék helyiség, jó vizű vízvezeték és gázbe-
vezetve azonnal kiadó. Széchenyi-uteza 42.

Preleczy Imre Széchenyi-utczai
50. számú ház-
nál megtekinthető három nagy hombár, házi
butorok, vasajtók és nagy faajtók eladók. —
Értekezhetni Konrád Sámuel ügyvédnél. —
Fűvészkert utca 18. sz. d. e. 1/2 9. d. u.
2 - 3-ig, egyébkor a fentebbi számú háznál.

Köhögésnél legjobban a Dr. Bur-
ger Borsy-főe Pe-
metefü cukorka
Kapható Borsy cukrázdában és Jóna és Jóna
urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Eladó ház. A Teleki u. 3. számú
ház eladó. Értekez-
hetni a Takaré- és Hitelintézet vezérigaz-
gatójával

1898. évi termésü tisztán
kezelt
Magyarádi bort, Literenként 40 kr-ért ajánl.
Bán Kálmán, Egyháztér.

Eladó bor, 70 hek oliter kitűnő fajbor,
1901 évi termés Vadász Emil át-
kos földi szőlőtelepén. Ugyanott fajtiszta
szőlővesszők, magastörzsű oltott angol köz-
més — és róz asfák kaphatók olecsó árban
Levéli tudakozások a tulajdonoshoz
csimrendők. Debreczen Homokkert 185 sz.

Szepességi német leány állást keres
Darabos-uteza 9.

Kitűnő koszt kapható uri háznál.
Szent-Anna utca 27.

Katonakeztyük tisztítását
javítással együtt párját 8 kr-ért, glase-keztyük
tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia
utca 37. sz.

Irodában ügyes megbízható 12-14
éves fiú küldő ezek fölve-
tik. Czim a kiadóhivatalban.

OTTHON CSINÁLIUNK rumot

1 deka rum essenti: . . . 10 fillér.
Hozzávaló szesz . . . 1.76 fillér.
Uvegért 8 fillért visszazámítok
Chinai és orosz-teák nagy raktára

Deutsch Lajos.

A főposta mellett. Piacz-uteza 38.

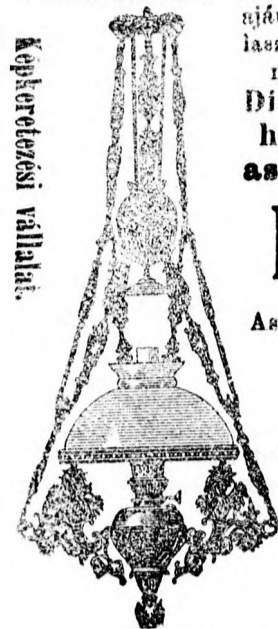
Valódi Moskvai Karaván teak.
Valódi Moskvai „Popoff”,
Valódi Jamaika-rum,
Valódi francia Pezsgők,
Valódi francia likőrök,
Valódi francia Cognac,
Kitűnő magyar Cognac,
Kitűnő magyar Tokaji-Asszok,
Kitűnő magyar pearsenye-borok,
Kitűnő magyar asztali-borok,
Kitűnő magyar Tea-sütemények,
Kitűnő magyar Cukorka-speciálisok

KONTSEK GÉZA

újjonnan berendezett üzletében,
KOSSUTH-UTCZA 7

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-uteza 57.

ajánlja a legnagyobb vá-
lasztékban és a legjutá-
nyosabb árak mellett
Ditmár, Brünner és
hazai gyártmányu
asztali és függő

lámpákat,

Astral- Meteor-, Apolló-,
Csoda-, nap-, villám, pet-
róleum- és szesz Aner-
gőz ógókkel Ugyazintén
porcelán és angol fa-
yengőitkező-, tea-, kávé-,
mocca- és mosdó, valamint
mindennemű asztali, cog-
nac és liqueurös öve. kész-
leteket, majolica bronz és
china ezüst

ujdonságokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsantel-
jesítettnek.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál

Legeslegelőcsőbb fénykép: mert

VERSENY FÉNYIRDA.

Ez új év január 1-én a Kossuth-uteza 24. sz. háznál, a Dóczy nevelő-
vel szemben, a fenti cég alatt városunkban régtől ősmert

fényképezési műtermet

újra megnyitottuk.

Mi dőn a felszaporodott fényirdák között a legrégebbet újra feltámasztjuk. A
kevésbé módos osztályunk kívánunk szolgálatot tenni, főképp azoknak, kik vasuti
bérletjegy, vagy ajánlat végett kénytelenek magukat levéttetni.

Mert tény, hogy a fényképeket az árához kötött tömeges megrendelés drá-
gítja. Itt tehát alkalmat nyújtunk azoknak, kiknek csak egy fényképre van
szükségük, hogy azt nálunk legeslegelőcsőbban és a legjobb kivitelben megszerezhetik.

Legfőbb esetben a felesleges fényképek a fiókban romlanak. Itt tehát ké-
sőbb többre van szükség, azok a maguk eredeti szépségükben bármikor mérsékelt
árban utánrendelhetők.

Ezen újabb árszabás következtében, nem nagy áldozattal jár, ha a felvételeit
bármilyen okból ismételni kell, de még utólagja a teljesen elkészített elő kép mindég
a legjobb mutatvány marad.

Egyelőre, de még továbbra sem csalogatunk az ókori pastell lel. olajjal —
mi nem is tartozik a fényképezéshez — de annál több műgondot fordítunk a fény-
képek teljes sikerére és társaságára.

Manapság a fényképezés nem egészen fényűzésből történik. A jótékonyság
egy nemét gyakoroljuk, midőn a szükséges fényképeket, egy kevéssel a bekerületi
áron felül számítjuk. Kérjük a t. közönséget, erről személyesen meggyőződni.

A verseny fénykép vállalat megbízásából

Kolonics Béla

művezető.

És mi a fő; a legfinomabb kidolgozás a további megrendelésre tekintve.

== Báli ==
TOILETTEK
tisztítása

Bejárat az utcáról.

Debreczen, 1902. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

kifogástalanul
Urabéczy Antal
kelmefestő és vegytisztító intézetében
eszközöltetik.
DEBRECZEN,
Széchenyi-utca 42. sz.

Bármikor később lehet utána rendelni.

Egy példányt is lehet rendelni.